

برای دیدن آن تا سرحد ممکن سرتان را بچرخانید. کار ما یک ویتترین تمام‌نماست، مثلاً، آفیش برای پنج هزار نفری که قبل از دیگران فیلم را می‌بینند مهم است و برای بقیه اصل فیلم زیرا اگر فیلم خوب باشد، این پنج هزار نفر مبلغان خوبی برای فروش فیلم هستند. اینجا و آنجا می‌نشینند و تعریف می‌کنند و به این وسیله افراد بیشتر جلب آن فیلم می‌شوند. در کار ما هم افت و خیزهای مالی بسیار است. مدتی است که واسطه‌هایی پیدا شده‌اند و کار را از صاحب سینما و یا تهیه‌کننده می‌گیرند و با مراجعه به نقاش و چاپخانه آفیش را تهیه کرده پول خوبی از این راه به جیب می‌زنند. تهیه‌کننده و سینماچی از این وضع کاملاً راضی هستند چرا که پول کمتری می‌پردازند. چنین است که امروز آنچنان بی‌نظمی و کساد بر آفیش‌سازی حکمفرماست که امیدی به بهبودش نمی‌رود.

مرتضی ممیز، که شیوه کارش از ابتدال حاکم بر اکثر بلاکاردها بدور بوده است، درباره‌ی سبک کار خود چنین توضیح می‌دهد:

"در پوسترها، من براساس موضوع، فرم را انتخاب می‌کنم. تنوع کارهایم از همینجاست اما همه‌ی این تنوع بصری، یک ویژگی شخصی دارد؛ طرز دید و تلقی من از موضوع و کمپوزیسیونی که از موضوع می‌دهم. میان عناصر نقاشی، خط برایم مهمترین عامل است. در اکثر یا حتی تمام کارهای من به ترکیب‌هایی از خط برمی‌خورید. پوستر و آفیش‌هایی هست که فشار سفارش دهنده در آنها روشن است. طبیعی است وقتی پس از سالها نگاهشان می‌کنم مایلم آنها را عوض کنم یا از نو طرحشان را بکشم، آفیش و گرافیک اصلاً هنری وابسته به سفارش است. اما مثل نسخه‌ی دکتر است، سفارش دهنده دنبال علاج می‌گردد، این دکتر است که باید نسخه را بنویسد و نوع علاج را مشخص کند. اما بیمار نمی‌تواند بگوید داروی خوشایند مرا بنویسید."

سینماها

مردم به سینما می روند

• جندی پس از ورود دستگاههای نمایش فیلم به ایران، سالنهای نمایش فیلم بدریجا" یکی پس از دیگری تاسیس می شود و در ۱۲۸۳ شمسی، نمایش فیلم از انحصار دربار بیرون می آید و مردم به سینما می روند. میرزا ابراهیم خان صحافی، آرادبخواه و ضداستبداد نخستین سالن سینما را با انگیزه های مردمی در خیابان چراغ کار دایر می کند. حرکتها و اقدامات صحافی، به مذاق مخالفان حوس نمی آید. سینما تعطیل، و صحافی تبعید می شود.

در ۱۲۸۶ شمسی، مهدی روسی خان، هوادار مستبدین، که تا پیش از این در دربار فیلم نمایش می داد، در ادامه کار عکاسی اش در خیابان علاءالدوله (فردوسی فعلی) دومین سالن سینما را با انگیزه های مادی و تبلیغاتی دایر می کند. با شکست مستبدین و پیروزی مشروطه خواهان، دکان روسی خان بسته می شود. اسباب نمایش او را به غارت می برند و روسی خان به پاریس سفر می کند و تا لحظه مرگ در آنجا می ماند.

همزمان با روسی خان، شخص دیگری در ترویج سینما نقش دارد. "آقایف" (معروف به باحربانی)، که آگهی عرصه ی برده های نمایش او در صفحه ی ۸ "صوراسرافیل" (شماره ی ۲۶، پنجشنبه ۲۱ ربیع الاول ۱۳۲۶ هجری قمری، مطابق با جون ۱۹۰۸ میلادی) به چشم می خورد. او در خیابان چراغ گاز در یک قهوه خانه اقدام به نمایش فیلم کرد. آقایف و روسی خان کارشان به رقابتی ناسالم می کشد. کار به بحریک، کتک کاری و زندان نیز می رسد.

در ۱۲۹۱ شمسی، آراداشس باتماگرایان، مشهور به "اردشیر خان ارمنی"، با همکاری "آنتوان خان"، "پانهفر" و "سوریوگین"، نخستین سینمای دائمی تهران را در خیابان علاءالدوله تاسیس کرد. گفته می شود، اردشیر خان در سودی که از نمایش فیلمها عاید می شد با کمپانی های فرانسوی شریک بود. یکسال بعد از او، "ژرژ اسماعیلیف" در روبروی سینمای اردشیرخان، سینما دایر می کند.

عقب‌نشینی تئاتر

• با استقبال تدریجی عامه از نمایش فیلم، و همزمان با فروکش کردن جنجالهای سیاسی اوائل دهه‌ی ده، از نیمه‌ی دوم این دهه گشایش سالن‌های نمایش شتاب می‌گیرد و یکه‌تازی سالن‌های تئاتر در عرصه‌ی کارهای نمایشی پایان می‌یابد. سالن‌های "گراندهتل" و "فاروس" که جولانگاه تئاتر هستند اما بزودی مغلوب سینما می‌شوند. دو آگهی زیر، حضور بلامنازع تئاتر را بیش از عمومی شدن سینما، نشان می‌دهد:

بنسباید

در لیلہ دوشنبه ۲۹ جمادی‌الاول

در سالون فاروس

بتوسط اکثرهای ماهر ایرانی نمایش کم‌دی مصحک داده

خواهد شد*

حسن سالنامه

نمایش باشکوه ایرب الاله

بافسار آرنیست شهیر مادام آقابایف (سری)

باشکوه و تحمل فوق‌العاده و قسمهای جدید موسیقی

رنگهای تازه در لیلہ جمعه ۲۵ جمادی‌السی هفت ساعت

و نیم بعد از ظهر در سالون گراندهتل بمعرض نمایش

گذاسه می‌نود.

قیمت بلیط ۲ قران الی ۴ قران

محل فروش

نمایش

مطبعه فاروس

دفتر گراندهتل**

درت گراندهتل

نه "اکتورهای ماهر ایرانی" و نه "آرنیست شهیر مادام آقابایف" نمی‌توانند مردم را از جاذبه‌ی مغناطیس سینما برهانند. سینما "صنعتی" در ۱۳۰۴ تاسیس می‌شود. علی و کیلی سالن تئاتر گراندهتل را در ۱۳۰۵ به سالن سینما تبدیل می‌کند. کارچندان دشوار نیست؛ پارچهای سفید از سقف آویخته می‌شود. سالن فاروس در خیابان علاءالدوله روبروی گراندهتل فرار دارد. رقابت شغلی سبب می‌شود که فاروس در ۱۳۰۶،

* روزنامه‌ی پیکان، ۱۳ جدی ۱۳۰۲، ۴ ژانویه ۱۹۲۴.

** روزنامه‌ی پیکان، ۵ دلو ۱۳۰۲، ۲۵ ژانویه ۱۹۲۴.

شروع به نمایش فیلم کند. در همین سال، سه سالن سینمای دیگر آغاز به کار می‌کنند: "ایران"، "سپه" (زهره) و "زرتشتیان".

تغییر رژیم در روسیه، عده بسیاری از متمولین این دیار را راهی ایران می‌کند. هر کس سرمایه خود را در زمینهای سودآور به کار می‌اندازد، از جمله تاسیس سینما. "آرنولد ژاکوبسون"، که در سال ۱۳۰۴ سینما مایاک (دیدهبان) را در تبریز دایر کرده است، در سال ۱۳۰۶ به همراه "آلکساندر لوین" و "امیل سورکوف"، سینما "ایران" را در لاله‌زار تاسیس می‌کنند. لوین و همسرش با نواختن پیانو در جلوی پرده‌ی نمایش جلوه‌ی بیشتری به فیلمهای سینما ایران می‌دهند. مشتریان بیشتری جذب می‌شوند. چندی بعد، سینما "سپه" که بعداً به "زهره" تغییرنام پیدا می‌کند، توسط علی وکیلی در خیابان سپه تاسیس می‌شود.

نخستین سینمای زنانه

• وکیلی با اجاره دادن سینمای گراند هتل به شرکای سینما ایران، دست به تاسیس سومین نمایش در این سال می‌زند. سینما "زرتشتیان"، اولین سینمای ویژه بانوان است:

سینمای زرتشتیان برای خانمهای محترمه

در مدرسه دحراره زرنشیان بالای خیابان قوام السلطنه بزرگترین و قشنگترین سینمای تهران برای خانمها با فیلمهای عالی گراند سینما مرتب هر شب دایر است

ساعت ۸ شب منظمًا شروع می‌شود

قیمتها خیلی ارزان از ۲ الی ۳ قران بچه‌ها نصف قیمت برای دیدن و امتحان یک مرتبه تشریف بیاورید تمام خدمه و کارکنان سینمای زرتشتیان زن هستند*

چند ماه بعد، برای جلب بیشتر بانوان به سینما زرتشتیان، علی وکیلی به هر خانمی که به سینما می‌آمد، یک بلیت مجانی هم می‌داد. دو نفر با یک بلیت. سینماهای ویژه بانوان بازار گرمی دارند. مادام آقابایوف در سال ۱۳۰۷ در تیغستان قلهک سینمایی تابستانی بنام "پری" تاسیس می‌کند، اما یکسال بعد آنرا بفروش می‌رساند و طی یک آگهی از خود سلب مسئولیت می‌کند:

محترما" به اطلاع عموم می‌رساند

اینجانبه سینمای پیلاقی خود واقع در قلهک را فروخته بهیچوجه در امورات آن دخالت ندارم فقط بنا به خواهش صاحب فعلی آن موافقت نمودم که فعلاً بنام سینما پری

دائر ناسد.

مادام بری آفانوف*

چندی بعد، خان‌بابا معصدی و علینقی وزیری، در خیابان لاله‌زار سینمایی بنام "پری" تاسیس می‌کنند که فقط برای خانم‌ها فیلم نمایش می‌داد. تدریجاً، مردان به سینماهای زنانه راه می‌یابند، آقایان سمت راست سالن، بانوان سمت چپ، و، عمر سینماهای زنانه به پایان می‌رسد. **

فیلم ناطق و افزایش سالن‌های نمایش

* خندوهای اطراف تهران یکی پس از دیگری بر می‌شود. شهر تهران گسترش می‌یابد. در سال ۱۳۰۸، سه سینمای دیگر به جمع سینماهای تهران افزوده می‌شود: سینما "ملی" واقع در لاله‌زار، سینما "مایاک" (دیدهبان) *** و سینما "فردوسی" که در اردیبهشت این سال در بلوار لاله‌زار تاسیس می‌شود. در سال ۱۳۰۹ با افتتاح سینمای مجلل "پالاس"، فیلم ناطق وارد ایران می‌شود. صاحبان سینماهای دیگر به‌نگاپو می‌افتند. پس از چندی سینماهای "ایران" و "مایاک" نیز اقدام به نمایش فیلم ناطق می‌کنند. در همین سال دو سینمای دیگر شروع به‌کار می‌کنند: "تهران" و "پارس". با توجه و کراس رورافزون بیشتر مردم، تاسیس سینماهای جدید همچنان ادامه می‌یابد: سینماهای "مدائن" در سرچشمه، "گلستان" سر پل امیربهدادر، "نمدن" خیابان مولوی، "جهان" میدان پهلوی و سینمای باستانی "بهارستان" میدان بهارستان در سال ۱۳۱۰، و سینماهای "لوناپارک" اول خیابان نادر، "آریان"، "سینما نثار آریا" سر پل امیربهدادر، "سینما تئاتر ملی" (تابستانی) نزدیک باغ ملی، "سعادت" سرچشمه، "روایال" (رویال) لاله‌زار و "داریوش" (تابستانی) میدان شاهپور در سال ۱۳۱۱ تاسیس می‌شوند. با افتتاح سینما "نادر" در سال ۱۳۱۲ تعداد سینماهای مشغول به‌کار تهران از ۱۵ دستگاه فزونی می‌گیرد و شمار بیشتری از سینماها فیلم ناطق نشان می‌دهند. فیلمهای ناطق تماشاگران بیشتری را جلب می‌کنند.

پروگرام نمایشات امشب

سینما ایران - فیلم مور معروف فرانسه - معشوقه حقیقی یا

قریبا

سینما رویال - فیلم ناطق شیطان و زن

* روزنامه‌ی اطلاعات ۶ تیر ۱۳۰۸.

** در همین دوران از دو سینمای زنانه‌ی دیگر به‌نام "خورشید" و "صنعتی" نام برده می‌شود.

*** در کتاب "تهران قدیم" نوشته‌ی جعفر شهری و "فرهنگ سینمای ایران" کار حمید شعاعی،

اشاره به آتش‌سوزی در این سینما می‌شود. بنظر می‌رسد که در دیماه سال ۱۳۰۸ این سینما مجدداً

شروع به‌کار کرد.

سینما پالاس - فیلم ناطق الماس های سبک باشراک
 لویپولان
 سینما ماناک - فیلم ایرت ناطق فرانسه پرنس بیزل در
 بهشت روی زمین
 سینما سپه - فیلم ناطق و موریکال عربی (گل مراکش)
 سینما آریان - فیلم ناطق فرانسه پناهگاه یا انعام برادر
 سینما داریوش - فیلم ناطق عشق باشراک مازوخین
 سینما جهان - سری دوم با سبجی فیلم نوره سر*

درجه بندی سینماها

• با زیاد شدن چشمگیر سالنهای سینما در تهران و شهرستانها، نخستین نظامنامه‌ی سینماها در پنجم بهمن ماه ۱۳۱۴ در هیئت وزراء به تصویب می‌رسد:

۱- تاسیس سینما موقوف با اجازه رسمی از طرف اداره شهرتاسی و بدون اجازه رسمی هیچکس نمی‌تواند سینما دائر کند در احاره‌نامه درجه سینما مطابق یکی از درجانی که در این نظامنامه معین است مد خواهد شد.

۲- کسانی که طبق ماده "۱" موفق ناخذ اجازه‌نامه شده‌اند مکلفند اجازه مزبور را در بلدیة ثبت نمایند تا بلدیة از افتتاح آن سینما مستحضر شده و به وظائف خود عمل نمایند.

۳- افتتاح سینما بدون رعایت مواد "۱" و "۲" ممنوع است.

۴- بلدیة هر شهر از لحاظ صحتی و ساختمان و هر گونه تعمیرات اساسی در مویات سینما نظارت خواهد داشت.

۵- نقشه ساختمانی این قبیل موسسات باید از تاریخ احراز این نظامنامه قبلاً بصورت بلدیة هر شهر رسیده و پس از تحصیل اجازه کتبی اقدام در ساختمان بنمایند.

۶- موسسات سینما به سه درجه تقسیم می‌شود:

سینماهای درجه اول

- ۷- سینمای درجه اول به موسساتی اطلاق می‌شود که واحد شرایط ذیل باشند:
- ۸- دارای دستگاه نمایش دهنده دول باطوق باشد که سو و بدون عیب بوده و مورد تصدیق محصص فنی وزارت پست و تلگراف واقع گردد.
- ۹- در هر برگرامی حداقل سه فیلم به‌ترین کیفیت به‌عرض نمایش بگذارند؛ ۱- فیلم اخبار که از مدت وقوع آن‌ها بیش از دو ماه نگذشته باشد ۲- فیلم علمی یا صنعتی یا جغرافیائی و یا ورزشی ۳- فیلمهای بزرگ نمایش که تاریخ ساخت آن از یک سال تجاوز نسموده و طول فیلم از دو هزار متر کمتر نباشد.
- ۱۰- فیلمهای درجه اول و معروف کمپانی‌های مهم از قاعده فوق مستثنی بوده و می‌توان آن‌ها را تا دو سال بعد از تاریخ ساخت به‌عرض نمایش گذارد. بجای فیلم علمی، صنعتی، جغرافیائی یا ورزشی موسسات سینما محار خواهند بود که یک یا دو فیلم دیگر نمایش دهند.
- ۱۱- حداکثر قیمت بلیط‌ها نباید از ده ریال تجاوز نموده و از دو ریال کمتر باشد.
- ۱۲- برای درجات از پنج ریال به بالا محل نشیمن تماشاچیان باید صندلی‌های فرسوده نباشد.
- ۱۳- موسسات سینمای درجه اول محار نیستند بدون اجازه مخصوص اداره شهرتانی فیلمی را که بکدوره در سال خود نمایش داده‌اند مجدداً برای دفعه دیگر در همان موسسه و یا در سینمای درجه اول دیگر نمایش دهند.
- ۱۴- مدیران سینمای درجه اول موظفند در داخل سالن‌های خود دستگاههای مخصوص تصفیه هوا مطابق بهترین نوع نصب باشد.
- ۱۵- سینماهای درجه اول محار هستند شش از یکمرتبه تنفس داده و مدت آنرا بیش از ده دقیقه قرار دهند.
- ۱۶- مساحت لز سینماهای درجه اول میبایستی اعلا برای یک لژ چهارمتری دو متر در دو متر و لزه‌های شش

سری سه سر در دو سر باشد بطوریکه بیش از دو سر پشت سر یکدیگر واقع ننویسد و فرار دادن بیش از تعدادیکه برای لزوم تعیین شده ممنوع است.

۱۷- هر سینمای درجه اول مکلف است برگرام روزانه خود را طبع نموده و یک نسخه آن را محاسبات خریداران تسلط بدهد.

۱۸- برگرام باید دارای مشخصات ذیل باشد: الف - تاریخ و ساعات شروع فیلم ب - اساس فیلمهاثیکه در آنشب نمایش داده میشود ج - خلاصه از موضوع فیلم بزبان فارسی.

۱۹- استعمال زبان فارسی در برگرامها اجباری و برجه آن بالنسبه خارجه اجباری است.

سینماهای درجه دوم

۲۰- سینماهای درجه دوم ناطق به موسساتی اطلاق میشود که واحد شرایط ذیل ناسند: الف - دارای دستگاه نمایش دهنده بدون عیب و نقص ب - علاوه بر فیلم بزرگ معمولی در برگرام یک فیلم دیگر نیز ارائه دهند.

۲۱- قیمت تسلطها نباید از بیح ریال تجاوز نماید.

۲۲- در سینماهای درجه دوم برای تصفیه هوا باید وسائل حفظالصحه بطور مناسب فراهم بشود.

۲۳- سینماهای درجه دوم میتوانند در یک شب دو مرتبه تنفس دهند بطوریکه مدت هر یک از پنج دقیقه تجاوز ننماید.

سینماهای درجه سوم

۲۴- سینماهای درجه سوم به موسساتی اطلاق می شود که فیلم صامت نشان دهند.

۲۵- قیمت تسلطهای سینمای درجه سوم نباید از سه ریال تجاوز نماید.

۲۶- هر کس اعم از ناخر فیلم یا مدیر موسسه سینمایی که فیلم وارد ایران میکند مکلف است صورت اسامی حقیقی فیلمهایی را که در نظر دارد در سه ماه بعد بمعرض نمایش بگذارد با ارائه اسناد و مدارک معیبری که دال بر وقوع معامله و مالکیت او است ضمن تفصیلاً نام اداره شهرتاریخی تسلیم نماید تا فهرست مزبور در آن اداره ثبت و حق تقدم تفصیلاً کند برای نمایش فیلمهای ثبت شده برای مدت شش ماه از تاریخ تقاضا محفوظ بماند.

۲۷- اداره شهرتاریخی هیچ فیلمی را که یکمربیه قبلاً باسم یکفر ناخر یا موسسه سینما به ثبت رسانده باسم دیگری ثبت نخواهد نمود مگر اینکه شش ماه از موعد ثبت آن گذشته باشد.

۲۸- چنانچه کسی قصد نقلت فیلمی را با تغییر اسم حقیقی آن به ثبت برساند مسئول ماده "۷۰" خواهد بود.

۲۹- ارائه هرگونه فیلم ناطق مستعمل که صدای آن مفهوم نیست ممنوع است.

۳۰- تغییر اسم حقیقی فیلم ممنوع است.

۳۱- واردکنندگان فیلمهای ناطق موظفند تاریخ ساخت هر فیلمی را که وارد میکنند بموجب ورقه که از کمیتهی تحصیل نموده و با مدارک مسلمه دیگری تسلیم اداره شهرتاریخی نمایند.

۳۲- کلیتاً هیچ فیلمی را نمی توان بمعرض نمایش عامه گذارد مگر اینکه قبلاً فیلم مزبور را مامورین مربوطه معاینه نموده و حواز نمایش آن را داده باشند. اداره شهرتاریخی نظریه قطعی خود را نسبت باین موضوع منتهای بعاصله سیست روز از تاریخ تقاضا به موسسه مربوطه اعلام خواهد نمود.

۳۳- مدیران سینما مکلفاند بمره، حواز نمایش مذکوره در ماده ۳۱ را به اول هر فیلم اضافه نموده و در پرده نمایش دهند.

۳۴- اداره شهرتاریخی ضمن صدور حواز هر فیلم در صورتیکه نمایش آن فیلم را در هر یک از نقاط ایران

صلاح ندانند در آن ورهه فید خواهد نمود و مدیران سینما موظفند که از ارائه آن فیلم در نقاط ممنوعه احتراز نمایند.

۳۵- موسسات سینما هیچگونه اجازه نخواهند داشت علاوه بر تعداد صندلیهایی که دارند بلیط بفروشند.

۳۶- مدیران سینما مکلفند چنانچه فروش هر درجه از بلیطها تا تمام رسیده باشد موضوع را برای استحضار مراجعه کنندگان بحظ حوالا و درست بوسیله نصب نابلوی مخصوص در بالای محل فروش بلیط اعلام دارند.

۳۷- موسسات مکلفند بلیطها را به ترتیب نمره بندی با ارائه نقشه مکان در محل فروش بلیط به مشتریان فروخته و پس بر حسب صندلی آنها را برای یک جلسه (سئانس) معین محفوظ دارند.

۳۸- برای هر فیلمی که اداره شهرتایی ورود اطفال تا سن هجده سال را مناسب نداند در اجازه نامه منع ورود آنها فید خواهد شد و این مع باید بحظ درست در مدخل سینما اعلان شود.

۳۹- ورود اطفال از پنجسال کمتر مطلقاً ممنوع است.

۴۰- برای اطفال از پنج تا چهارده سال قیمت بلیط باید نصف محسوب شود و به ناگردان دبیرستانها و دانشکدهها که سن آنها از ۱۴ سال متجاوز باشد تکلیف تخفیف داده شود.

۴۱- ساعات شروع نمایشات شبانه در فصول تابستان و زمستان به ترتیب دلیل اخباری بوده و کلیه سینماها موظف بر رعایت آن هستند در هوای بار همه روزه از ساعت ۸ بعدازظهر. در سالون زمستانی همه روزه از ساعت شش و نیم بعدازظهر ولی موسسات سینما مجاز خواهند بود قبل از ساعت مذکوره نمایش اضافی نیز بدهند ولی در هر حال شروع نمایش معمولی نباید دیرتر از ساعت مقرر باشد.

۴۲- ارائه نمایشات خصوصی باید با اجازه مخصوص اداره شهرتایی باشد و بغیر از این ترتیب ممنوع است.

۴۳- نمایش حید فیلم بطور معمول از برگرامهای آمده در یک سبب ممنوع است فقط اجازه داده می‌شود که از یک فیلم تنها دو سبب و پنجاه متر از برگرام بعدی در هر سبب ارائه داده شود.

۴۴- کلیه موسسات سینما مکلفند همه قسم وسایل جلوگیری از حریق را پی‌ریزی و فراهم نمایند.

۴۵- دستگاه نمایش دهنده سینماهای درجه اول و دوم باید طوری باشد که در موقع احتراق فیلم حدودی خود فیلم را خاموش نماید.

۴۶- سیمهای الکتریک باید توسطه روس‌های مخصوص که مانع از حریق است محفوظ شود.

۴۷- فاصله موتور الکتریک از محل نمایش باید افلا "۴۰" متر بوده و یا محل نصب آن طوری ساخته شده باشد که در صورت وقوع حریق بهیچوجه سبب محل نمایش نکند.

۴۸- در هر دو طرف سالن نمایش سینماهای درجه اول و دوم بتناسب هر چهار ردیف صندلی میبایست یکدرب خروجی قرار دهند که بوسیله فنر باز و بسته شده و عموماً "بسمت خارج بازگردد و برای ورود بیش از چهار درب نمیتوان اختصاص داد.

۴۹- قرار دادن هر شیئی در راهروها بطوریکه مانع عبور باشد ممنوع بوده و نیز درب ورودی از خیابان را همیشه باید باز نگاهداشته و هیچ قسم شیئی که باعث زحمت عبور و مرور باشد در مدخل سینما قرار ندهند.

۵۰- در داخل سالن و راهروها باید بحد کافی وسایل اطفاء حریق نصب شود.

۵۱- اطراف محلی که دستگاه نمایش‌دهنده در آن قرار گرفته باید بوسیله مواد ناسوز محصور و از استعمال درب چوبی یا گذاردن مواد محترقه و یا فیلمهای پراکنده خودداری شود.

۵۲- حداقل درجه حرارت سالن زمستانی نباید از ۱۶ سانتی‌گراد کمتر بوده و مدیران سینما موظفند که افلا دو

عدد میزان‌الحراره صحیح در داخل سالن نصب نمایند که همیشه میزان حرارت را معین نماید.

۵۳- موسسات سینمای درجه اول موظفند به نسبت تعداد هر یکصد صندلی یک مستراح مطابق دستور و نقشه بلدی در داخل محوطه خود بسازند و همچنین محل مناسبی با تصویب بلدی برای رخت‌کن زمستانی اختصاص دهند.

۵۴- هر سینمای درجه اول مکلف است باندازه ربع وسعت سالن نمایش خود محلی جهت منتظرین و موقع تنفس اختصاص دهد.

۵۵- هیچ سینمایی اجازه ندارد بیش از دو ردیف لژ تخصیص دهد.

۵۶- انتقال صدای صفحات گرامافون یا فیلم از داخل سینما بخیابان و معابر ممنوع است.

۵۷- مدیران موسسات سینماهای درجات اول و دوم مکلفند تغییر هر پرگرام را اقلاً یکبار در یکی از جراید کثیرالانتشار محلی بزبان فارسی یا قید تاریخ و ساعات شروع اعلان نمایند.

۵۸- حداقل فاصله بین پرده سینما و اولین ردیف مقابل آن در سینماهای درجه اول شش متر و در درجات دوم ۴ متر و در درجات سوم ۳ متر خواهد بود.

۵۹- فاصله بین ردیف صندلیها نباید کمتر از شصت سانتیمتر باشد.

۶۰- سوای اعلانات دولتی و بلدی انتشار اعلانات متفرقه در روی پرده جز در فواصل دو جلسه (ستانس) ممنوع است.

۶۱- چنانچه بواسطه وقوع حادثه غیرمترقبه تمام یا قسمتی از نمایش که برای آن بلیط به نماشاچیان فروخته شده تعطیل گردید مدیران سینما مکلفند قیمت بلیط را به خریداران مسترد دارند.

۶۲- هر موسسه سینمایی مکلف است مدیر خود را بداره شهربانی و بلدی محل کتبا معرفی نماید.

۶۴- مدیران سینماهای درجات اول و دوم موظفند بهریک از مامورین خود که سب هدایت نماشاجیان را در داخل محوطه سینما دارا می‌باشند بکعدد چراغ برق حیثی بدهند تا بدین وسیله در راهمائی و تعیین جا سهیل شود.

۶۵- سوی قیمت بلیط مطالبه و احد هرگونه وحوه دیگری بهر عنوان که باشد از نماشاجیان ممنوع است.

۶۶- کارکنان سینماها موظفند نسبت به نماشاجیان با نهایت ادب و نزاکت رفتار نموده و براحتت حقه آنان ترتیب اثر بدهند.

۶۷- کلیه موسسات سینماهای درجات اول و دوم در انتهای نمایش روزانه خود سلام ایران را بوسیله ارکستر با صعحات گرامافون برای اسماع نماشاجیان و رعایت احترامات لازمه خواهند سواحت.

۶۸- فروش هر نوع اغذیه و اشربه در سالن سینما در موقع نمایش فیلم اکیدا ممنوع است.

۶۹- استعمال دخانیات در داخل سالنهای کلیه سینماها ممنوع است.

۷۰- متخلفین از این نظامنامه به سه تا پنج روز حبس با تادیه یازده تا پنجاه ریال غرامت محکوم خواهند شد. و در صورت تکرار محکومیت بیش از ده بار در سال موسسه مربوطه از طرف اداره شهرستانی بسته شده و اجازه نامه آن مسترد خواهد گردید.

۷۱- این نظامنامه از تاریخ تصویب مجری خواهد بود.

اکثر موارد یاد شده در نظامنامه فوق، از جانب صاحبان سینما رعایت نمی‌شود. اغلب سالن‌های نمایش فیلم هنگام ساخت، دارای خصوصیات که در این نظامنامه قید شده نیستند. پرده‌های نمایش نیز به علت بی حساب بودن ابعادشان، قادر به نمایش صحیح کادرهای متداول در سینما نیستند. گاهی اوقات ابعاد پرده برای مقدار پرتوافکنی دستگاه نمایش کافی نیست و در نتیجه قسمتهایی از تصاویر از اطراف حذف می‌شود. به علت عدم عایق‌بندی درست صدا در سالن نمایش، غالباً صدای فیلم همان نیست که بر کنار فیلم ضبط شده است. (در مواردی صاحبان سینماها برای عایق‌بندی صدا از گونی استفاده می‌کردند) و فروش اغذیه و اشربه همچنان در سالنهای نمایش ادامه

می‌یابد .

با آغاز مجدد فیلمسازی در ایران ، دولت نظامنامه‌ی دیگری را در خرداد سال ۱۳۲۹ اعلام می‌کند . موارد مهم این نظامنامه از این قرار است :

فصل اول : شرایط نفاضاکننده و طرز صدور پروانه :
ماده ۱- هر شخص یا شرکت که بخواهد سینما یا نمایشخانه یا موسساتی نظیر آنها دایر نماید باید نفاصانامه‌ای طبق نمونه که حاکی از مراتب زیر باشد در مرکز بوزارت کشور و در شهرستانها فرمانداریهای محل تسلیم نماید .

الف : نام موسسه

ب : معرفی مدیر مسئول که متضمن قبولی او باشد .

ج : رونوشت شناسنامه نفاضاکننده و مدیر مسئول با دو قطعه عکس بانضمام گواهینامه شهرتانی دایر بصلاحت آنها .

د : گواهی بدانش پیسید سو، نفاضاکننده و مدیر مسئول آنها .

ه : در صورتیکه معاضی شرکت باشد رونوشت اساسنامه شرکت .

و : تعیین میزان سرمایه‌ای که برای موسسه در نظر گرفته شده .

ز : چنانچه منظور تاسیس سینما باشد ذکر منابع فعلی تحصیل فیلم در صورت تعبیر منابع در آیه تحصیل اجاره نسبت بورود فیلم از منابع دیگر .

ح : تعهد کتبی برای اجرای کلیه مقررات مربوط بامور عایش .

ط : ذکر سوابقی که در اینگونه امور دارد (در صورت امکان باید مدارک آنهاهم صمیمه درخواست باشد)

ی : مکانی که برای سینما یا نمایش در نظر گرفته شده است .

ماده دوم اصلاحی : نفاصانامه مذکور در مرکز در کمیسیون نمایش که مرکب از نمایندگان وزارت کشور ، وزارت فرهنگ ، شهرتانی کل کشور ، اداره کل انتشارات و رادیو ، سازمان اطلاعات و امنیت کشور تشکیل میگردد بررسی

خواهد شد و در شهرساها در کمیسیون مرکب از فرماندار و رئیس فرهنگ و رئیس اسرار و رادیو و رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور یا نمایندگان آنها مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

بصره ۱- حناجه بعضی از ادارات نامبرده در ماده ۲ در شهرسازی نمایندگی نداشته باشد کمیسیون با حضور نمایندگان سایر ادارات مذکور مندرج در ماده ۲ رسمیت خواهد داشت.

بصره ۲- کمیسیون با در نظر گرفتن کلیه مقررات مربوط به تاسیس این فنل اماکن مکلف است نظریه خود را در رد یا قبول درخواست مذکور در این ماده کتبا تا مدت بازده روز به معاضی اعلام دارد پروانه صادره در هر شهرستان فقط در همان شهرستان دارای اعتبار خواهد بود و قابل استفاده در شهرستان دیگر نمی‌باشد و در صورتیکه نظر کمیسیون بر قبول درخواست باشد پروانه صادر می‌گردد و رای کمیسیون نهائی قطعی است و ادارات مربوطه موظف با اجرای آن هستند.

ماده ۳- افتتاح موسسات مزبور قبل از صدور پروانه ممنوع است.

بصره - کمیسیون نمایندگی صدور هر پروانه را با اطلاع شهرداری محل رساننده و معاضی هم مکلف است پس از اخذ پروانه، شهرداری محل را از امتناع موسسه خود مطلع ساخته و روشنی از پروانه صادره نیز به شهرداری تسلیم نماید.

ماده ۴- شهرداری موظف است هر موسسه‌ای که منقول این آئین‌نامه است در صورتیکه بدون پروانه افتتاح شده باشد از دائر بودن آن جلوگیری نموده و در تعقیب قانونی متخلف اقدام کند.

فصل دوم :

ماده ۵- بناهایی که برای موسسات مذکور در این آئین‌نامه در نظر گرفته می‌شود بایستی از لحاظ استحکام

و بهداشت از هر حیث مناسب بوده و مورد تصدیق شهرداری محل قرار گیرد و اقدام به ساختمان هرگونه محل که اختصاص باین قبیل موسسات داده خواهد شد منوط به موافقت کمیسیون نمایش و تحصیل پروانه مخصوص از شهرداری است.

ماده ۶- تالار نمایش باید دارای درهای متعدد و مقابل یکدیگر برای دخول و خروج باشد.

تبصره: برای هر هشت ردیف صندلی باید دو در یکی برای ورود و دیگری برای خروج اختصاص داده شود.

ماده ۷- اطاق انتظار باید مناسب با تالار نمایش بوده برای توقف منتظرین گنجایش کافی داشته باشد.

ماده ۸- دستگاه سهویه و حرارت باید متناسب تالار نمایش و اطاق انتظار تهیه و بگواهی متخصص مربوطه برسد.

ماده ۹- در تالارهای سینما فاصله بین پرده و اولین ردیف صندلی نباید کمتر از هشت متر باشد.

ماده ۱۰- فاصله بین ردیف صندلیها (از پشت تا پشت صندلی) نباید کمتر از هشتاد و پنج سانتیمتر باشد.

ماده ۱۱- جایگاه فروش بلیط باید در اطراف درب ورودی بوده و طوری قرار گرفته باشد که مانع عبور و مرور تماشاچیان نشود.

ماده ۱۲- کلیه سیمهای برق باید از لوله که در داخل بنا قرار گرفته باشد عبور داده شود.

ماده ۱۳- محل دستگاه برق باید در محلی قرار داده شده باشد که بکلی جدا و محفوظ بوده و صدای آن باعث مزاحمت تماشاچیان نگردد.

ماده ۱۴- محل دستگاه نمایش دهنده باید با مواد نسوز محصور شده و جای مخصوص برای نگهداری فیلم داشته باشد.

ماده ۱۵- در کلیه اماکن مزبور بایستی در نقاطی که ضرورت دارد چراغهای راهنما برقرار شود و چراغهای مزبور باید دارای رشته قرمز کم نور بوده تا باعث ادیت تماشاچیان نگردد.

فصل سوم :

شرایط طاقب و بهداشت

ماده ۱۶- سالار و اطاق اسطبار، راهروها، لره‌های تاریک‌نمای و کولنسیها، روسوئی‌ها و مسراحیها بایستی مرتباً با وسائل مخصوص ضد عفونی شود.

ماده ۱۷- مسراحیها و روسوئیها را باید هر روز با وسائل لازم شستو نمود تا بوی بد در محوطه استسقام نگردد در محله‌های مزبور بایستی آب در دسترس عموم باشد.

مصدر: در حمام مذکب بمانس مسراحیها باید زیر نظر مسخدمین مخصوص فرار داده شود.

ماده ۱۸- تعداد لازم ظروف مخصوص برای آب دهان و دستگیر باید در راهروها و اطاق اسطبار فرار داده شود.

ماده ۱۹- روسوئی‌ها باید از بارجه سوخته و از حیثی باشد که از شماری واگردد از جلوگیری شود.

ماده ۲۰- حرارت سالار بمانس در زمستان باید کمتر از ۱۸ و بیشتر از ۲۳ درجه سانتیگراد باشد و در هر سالار بایستی تعداد لازم گرمایش نصب شده باشد.

ماده ۲۱- مسخدمین موسسات بمانس درجه اول و عالی باید دارای لباس متحدالشکل بمانس موسسات مزبور می‌توانند برای مسخدمین خود حرارت مخصوص بعمس و روی کلاه یا لباس آنان فرار دهند.

ماده ۲۲- موسسات بمانس مکلفند کسانی را برای خدمت در موسسات خود بپذیرند که دارای گواهی صحیح مزاج از بهداری بهداری باشد و ضمناً باید مراقب کنند که در مواقع لزوم در حدود گواهی‌شده مزبور اقدام شود.

ماده ۲۳- فردین سرویس و هر نوع خوراکی در داخل سالار بمانس اکیداً ممنوع است.

فصل چهارم این نظامنامه درباره‌ی شرایط انضباطی است، که عمدتاً بد فوایل صندلی‌ها، کتخابس لزه، ممنوعیت ورود کودکان کمتر از هفت سال، بمانس فیلتهای مناسب کودکان در روزهای جمعه، رعایت آداب و نزاکت از سوی تماشاگران و مسخدمین سینماها برداشته است. در فصل پنجم،

درجه بندی موسسات نمایشی آمده است. در این فصل سینماها به سه قسمت "عالی"، "درجه یک" و "درجه دو" تقسیم شده‌اند. فصل ششم، بازدید فیلم را دربر می‌گیرد. * فصول هفتم و هشتم مواردی را جمع به تئاتر و بررسی نمایشنامه‌ها و پیش‌پرده را دربر گرفته است.

بر طبق آمار اعلام شده از سوی فرهنگ و هنر در سال ۱۳۵۶ از سال ۱۳۱۵ تا ۱۳۵۶، ۱۰۹ سینما در تهران طبق جدول زیر تاسیس شده است:

سال	تعداد	سال	تعداد	سال	تعداد
۱۳۱۵	۱	۱۳۳۵	۲	۱۳۴۵	۱۴
۱۳۱۹	۱	۱۳۳۶	۳	۱۳۴۶	۶
۱۳۲۲	۱	۱۳۳۷	۵	۱۳۴۷	۴
۱۳۲۳	۱	۱۳۳۸	۷	۱۳۴۸	۷
۱۳۲۴	۳	۱۳۳۹	۳	۱۳۴۹	۲
۱۳۲۹	۲	۱۳۴۰	۴	۱۳۵۰	۲
۱۳۳۰	۴	۱۳۴۱	۸	۱۳۵۲	۱
۱۳۳۲	۳	۱۳۴۲	۱	۱۳۵۳	۱
۱۳۳۳	۲	۱۳۴۳	۸		
۱۳۳۴	۷	۱۳۴۴	۶		

جدول فوق نشان می‌دهد که تاسیس سینما از سال ۱۳۲۴، از شتاب چشمگیری برخوردار است. پایان یافتن جنگ دوم جهانی، فراهم آمدن امنیت جهت سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف - از جمله سینما - دوبله فیلمهای خارجی به‌فارسی، و شروع مجدد فیلمسازی در ایران در این رونق نقش مهمی دارد. تا سال ۱۳۴۶، دولت تاسیس کنندگان سینما را در سراسر کشور از پرداخت عوارض ساختمان سینما معاف کرده بود و درموردی وام بدون بهره به آنها می‌پرداخت. این معافیت از این سال در تهران لغو می‌شود. ولی در شهرستانها (بخصوص شهرستانهای فاقد سینما) پرداخت وام طویل‌المدت با بهره‌ی کم تا سال ۱۳۵۷ ادامه می‌یابد.

در مهرماه سال ۱۳۴۷، هیئت وزیران سالیانه‌های سینما را به این ترتیب درجه‌بندی می‌کند. اول: سینماهای ممتاز، چهارستاره و پنج ستاره. دوم: سینماهای درجه یک (سه ستاره). سوم: سینماهای درجه دو (دو ستاره). چهارم: سینماهای درجه سه (یک ستاره). پنجم: سینماهای روی براس (نابینایی). قیمت بلیت نیز در این شرح اعلام می‌شود: درجه ممتاز، چهل و پنجاه ریال.

* موارد مربوط به این فصل در بخش سانسور فیلم آمده است.

درجه یک، سی و چهل ریال، درجه دو، بیست و پنج و سی ریال، درجه سه، بیست و بیست و پنج ریال.

در اوایل دهه پنجاه تهران صاحب ۳ سینمای ممتاز، ۳۸ سینمای درجه یک، ۳۲ سینمای درجه دو و ۳۶ سینمای درجه سه، بشرح زیر است:

سینماهای ممتاز: ریولی، شهر فرنگ، ونک.

سینماهای درجه یک: آتلانتیک، آستارا، آسیا، اروپا، الوند، امپایر، انیورسال، ایران، بوسکا، نیسفون، پارامونت، پاسیفیک، پانوراما، پلازا، پولیدور (آهنگ)، جام جم (لیدو)، رادیوسیٹی، رکس، رنگین کمان، سانترال، ساین، سیلوانا، سینهموند (دنیای هنر)، شهر تماشا، شهرقصه، شهرنقره‌ای (سیلورسیٹی)، شهوند، شهرقشنگ، کاپری، گلدن سینی (شهر طلایی)، مارلیک، مولن روز، موناکو، میامی، نپتون، نیاگارا، منرویل.

سینماهای درجه دو: آسمان آبی، المپیا، اورانوس، ایفل، ب.ب، پاسارگاد، پرسپولیس، تابان، تاج، تخت جمشید، جی، چرخ و فلک، حافظ، داریوش، دروازه طلایی، دریا، رویال، ری، ژاله، سهیلا، شرق، شهرام، مصرطلایی، کریستال، کسری، کیهان، گلدیس، مارستیک، مدائن، ناتالی، نادر.

سینماهای درجه سه: آپادانا، آریا، آزینا، اطلس، البرز، امپریال، برلیان، پارس (اسیل)، پارک، پردیس، جی، خرم، خورشید نو، خیام، رز، زرین، ستاره، شاهرخ، شاهین، شهاب، شهرزاد، شهلا، شهناز، شیرین، فرح، فرحناز، فردوسی، فلور، کارون، کوروش، ماندانا، مترو، مراد، مرجان، مسعود، میهن و ونوس.

در اواسط دهه پنجاه، سینماهای تهران با توجه به چگونگی نمایش فیلم به چهار گروه تقسیم می‌شوند:

۱- سینماهایی که فیلمهای اکران اول (برای اولین بار) نمایش می‌دادند: آتلانتیک، امپایر، پارامونت، پولیدور، حافظ، دیاموند، دیانا، رادیوسیٹی، ریولی، سانترال، سیلورسیٹی، سینهموند، شهرتماشا، شهرفرنگ، شهرقصه، کاپری، گلدن سینی و هما.

۲- سینماهای نمایش دهنده فیلمهای ایرانی به صورت گروهی: الف: گروه انیورسال، متشکل از سینماهای آستارا، انیورسال، ایران، پاسیفیک، پرسپولیس، نیسفون، دریا، رنگین کمان، ساین و کارون. ب: گروه آسیا، متشکل از سینماهای آسیا، المپیا، پاسارگاد، پولیدور، بوسکا، چرخ و فلک، ژاله، شهوند، مولن روز و نپتون.

۳- سینماهای نمایش دهنده فیلمهای اکران دوم: آریا، آسمان آبی، اروپا، اطلس، الوند، اورانوس، ایفل، ب.ب، برلیان، پارک، پانوراما، پلازا، تابان، تاج، تخت جمشید، خرم، خورشیدنو، داریوش، دروازه طلایی، رکس، ری، زرین، سیلوانا، شاهین، شرق، شهاب، شهرام، شهرقشنگ، شهناز، فرح، فرحناز، کریستال، کسری، کوروش، کیهان، گلدیس، مارلیک، مارستیک، مدائن، مراد، مسعود، میامی، میهن، ناتالی، نادر و ناهید.

۴- سینماهایی که معمولاً دو فیلم را با یک بلیت نمایش می‌دادند: آژینا، البرز، پارس، پردیس، جی، ستاره، شاهرخ، شهرزاد، شیرین، فلور، ماندانا، مترو و مرجان.*

انجمن سینماداران ایران

• با افزایش تعداد سینماها، سینماداران انجمنی به نام "انجمن سینماداران ایران" تشکیل دادند:

سیادنامه انجمن سینماداران ایران

انجمن سینماداران ایران که در این سیادنامه انجمن نامده می‌شود به‌منظور حفظ حمایت مادی و معنوی دارندگان سینما در ایران و برای سل به هدف‌های زیر و انجام دادن تکالیف مقرر در این سیادنامه تشکیل می‌گردد:

ماده یکم - هدف‌های انجمن عبارتند از:

- ۱- بهبود وضع سینماهای کشور.
  - ۲- کوشش در بالا بردن سطح فرهنگ و سس ملی از طریق نمایش فیلم‌های ارزنده سینمایی.
  - ۳- همکاری و همفکری با سازمان‌های فرهنگی و هنری کشور در زمینه تشریح سینمای ملی ایران.
  - ۴- حمایت از حقوق و مافع مادی و معنوی کلمه اعضای انجمن و تاری به آنان در مواردیکه حقوق مادی و معنوی آنان دستخوس آسب و تجاوز قرار گیرد.
  - ۵- نگار سس هرگونه وسله قانونی و تدبیر عمل در جهت تامین سازماندهی اعضای انجمن از لحاظ مدارک و سائل و امکانات لازم برای نمایش فیلم.
  - ۶- مراقبت در اجرای مقررات موضوعه ناظر نگار سالیهای سینما و نمایش فیلم از طرف اعضای انجمن.
- ماده دوم - به‌منظور تامین و تحقق هدف‌ها و انجام وظائف مذکور در ماده یکم، انجمن از کلمه وسائل و تدابیر ممکن

* سینماهای حافظ و هما اختصاص بدنمایش فیلم‌های هدی داشتند و سینماهای رویال، سهیلا و متروپل نیز به‌صورت گروهی فیلم‌های خارجی را نمایش می‌دادند.

استفاده خواهد کرد و هرگونه اقدام را انجام خواهد داد.

۱- شنوبق اعضای انجمن به‌صورت نمایش فیلم‌های فرهنگی و هنری آثار ارزنده سینمایی داخلی و خارجی و خرید یا سفارش تهیه فیلم‌های مستند کوتاه ملی و میهنی درباره موضوعات تاریخی، آداب و رسوم، عظمت ایران باستان، یا خوشنمای از میراث باارزش فرهنگی و هنری و هر اثر ارزنده دیگری که محرک افکارها و سربلندی ایرانیان بوده و ایجاد غرور ملی می‌کند و نمایش این فیلم‌ها در سالنهای سینمای اعضای انجمن.

۲- اشتراک مساعی با وزارتخانه‌ها و سازمانهای مسئول مملکتی در جهت اجرای دقیق قوانین و نظامات و برنامه‌های مصوب مربوط به کار سالنهای سینما و قبول مسئولیت‌داری کارشناسی و همکاری با سازمانهای مسئول مملکتی در امر تهیه طرح‌ها و برنامه‌ها و مقررات و صواب‌نظر به این امور و اعلام نظر در مواردی که بک حسن همکاری از انجمن خواسته‌اند.

۳- همکاری با سایر انجمن‌های مربوط به امر فیلم و سینما بر اساس بنیادنامه‌های انجمن‌های مربوط که به‌خصوص نورای عالی فرهنگ و هنر می‌رسد.

۴- اشتراک مساعی و همکاری به‌صورت برگزاری هرگونه مراسم و جشنواره‌های محلی، منطقه‌ای و جهانی مربوط به کار سینما و فیلم که بر اساس صواب‌نظر به‌موجب سند ماده ششم قانون تأسیس شورای عالی فرهنگ و هنر انجام می‌گیرد.

۵- کوشش به‌صورت فراهم ساختن رفاه و ناسن مافوق اعضا از طریق ایجاد صندوق‌های رفاه و تعاون و امثال آن.

۶- تشکیل و تأسیس هر نوع شرکت، یا سازمان تعاونی در مورد مدارک و اسایل لازم برای تأسیس فیلم و فروش آن به اعضا.

۷- تهیه و تنظیم قراردادهای نمونه در جهت تنظیم امور مالی و حقوقی و اداری اعضای انجمن به‌انحصار جمعیتی و سایر اعضای سایر انجمن‌های مربوط به کار سینمای

ایران .

۸- تهیه و تنظیم آئین‌نامه‌های اجرایی انجمن و سایر آئین‌نامه‌های لازم در اجرای آنها پس از تصویب هیئت مرکزی و مراجع مذکور در این بنیادنامه .
 ه شرایط عضو شدن در انجمن سینماداران : داشتن سیمای دائم

برخلاف بعضی موارد درستی که در این بنیادنامه ذکر شده است (مانند نمایش آثار ارزنده سینمایی) ، صاحبان سینماها ، در گرایش مسلط، جز آثار مبتذل و پیش پا افتاده، فیلم ارزنده‌ای بنمایش نگذاشتند .

از سال ۴۹ فرد سینمادوستی بنام احمد جورقانیان با جمع‌آوری فیلمهای ارزنده سینمایی - که به‌خاطر نداشتن جنبه‌های تجاری سینماها از اکران آنها خودداری می‌کردند - در سینما تخت‌جمشید یک سانس نمایش فیلم در صبح‌های جمعه به‌راه می‌اندازد . اکثر بینندگان این فیلمها را دانشجویان و سینمایی نویسان تشکیل می‌دادند . در همین سال نیز جواد عظیم‌نژادان و رضا رضی "کارتوش فیلم" را دایر می‌کنند که کارشان بیشتر از یکسال دوام نمی‌آورد اما "تلاش فیلم" جورقانیان در ادامه کارش اول به سینما بلوار و بعد پلازا و مجدداً در سینما بلوار اقدام به نمایش در صبح‌های جمعه می‌کند و به باشگاههای سینمایی چند شهر بزرگ نیز فیلم می‌دهد . با شکایت کمپانیهای واردکننده فیلم در سال ۱۳۵۶ این تلاش - که سود فراوانی عماید بانی‌اش کرده بود - پایان می‌گیرد .

در رابطه با نمایش فیلمهای خارجی ، واردکنندگان این‌گونه فیلمها نیز ، که عمدتاً فیلمهایشان را از نمایندگی‌های کمپانی‌های خارجی در ایران می‌خریدند ، انجمن تشکیل دادند . تا قبل از نیمه‌ی دهه‌ی چهل کمپانی‌های بزرگی مانند مترو گلدوین مایر ، کلمبیا ، فوکس قرن بیستم ، پارامونت ، یونیورسال و برادران وارنر هر کدامشان یک نمایندگی داشتند ، ولی از نیمه‌ی دوم دهه‌ی چهل کمپانی‌های برادران وارنر ، کلمبیا و فوکس قرن بیستم در یک دفتر متمرکز شدند و یونیورسال و پارامونت و متروگلدوین مایر در دفتری دیگر به این ترتیب ، هزینه‌هایشان را کم و کارشان را متراکم کردند . شکل کار انجمن واردکنندگان با نماینده‌ی این کمپانی‌ها به این ترتیب بود که واردکننده رویالتی یا حق نمایش فیلمی را ب‌مدت ۳ یا ۴ یا ۵ سال خریداری می‌کرد . بعد از عقد قرارداد ، خریدار در بانک‌های داخل کشور اعتبار باز کرده ، ارز لازم را به‌حساب کمپانی صاحب فیلم می‌ریخت . بعد از ورود فیلم ، خریدار با پرداخت حقوق گمرکی آنرا دریافت می‌کرد .

نام و نشان مالکان سینماهای تهران

نام صاحب سینما

نام سینما

• سینماهای مزار:

خلیل خلیلزاده، مریم فر و حسین کیایی	ریولی
عزیزالله و عطاءالله روحایی	سپهرفرنگ
سهامدار کل: نوری	ونک

• سینماهای درحد تک:

لطف‌الله لاعه	آتلانسیک
هارطون نظربکیان	آبوسا
هوشنگ اخوان علیزاده	آسارا
باندولا هندوجا و بارانداس	آسیا
جمال مجنهدی	ارویا
محمد ابردی	الوند
سمس‌الدین زابنده‌رودی	امابیر
محمد مهدی صادقی و اسماعیل کوسا	اونیورسال
حکمو و اسحاق رنجایی	ایران
علامه حسین همایون (بوکالت از جانب ۱۳ سن)	نوسکا
سناهیور احمدی	سیسفون
ضیاء‌الله مسعودی نراقی	پارامونت
محمد مهدی صادقی، اسماعیل کوسا، نصرت‌الله آقی‌اولی و علی‌اکبر رادنوش	پاسفیک
امامی، رضی و حسین کیایی	پانوراما
نصرت‌الله مسخوب بهرانی	پلازا
هارطون نظربکیان	پولیدور
هارطون نظربکیان	جام جم
پرویز فنوره‌چی	دیاموند
عزیزالله محتشمی	رادیوسیتی

* نام و نشان مالکان سینماهای تهران، براساس جدولی است که از سوی وزارت فرهنگ و هنر در سال ۱۳۵۶ تهیه شده است. بعضی از مالکان، موسس همان سینما نیز هستند.

رکس	قدرت‌الله رشیدیان
رنگین‌کمان	ورثه‌ی زرژ تراوانیان
سانترال	سیف‌الدین کامرانی
سیلوانا	جمال مجتهدی
سینهموند	ضیاء‌الله مسعودی نراقی
شهرتاشا	سیف‌الدین کامرانی
شهرقصه	عزیزالله و عطاء‌الله روحانی
شهرقره‌ای (سیلورسینی)	خانم منیزه و هدایت‌الله میثاقیه
شهود	باغدان یکانیان
شهرقتنگ	رضا حجت‌الاسلام
کاپری	مهدی میثاقیه
کلدن‌سینی	عزیزالله محتشمی و رحمت‌الله صفایی
مارلیک	حسنعلی قانع
مولن‌روز	جمشید شیانی
میامی	جمال مجتهدی
نپون	ورثه زرژ تراوانیان
نیاکارا	رحمان گلزار و محمد‌علی فردین
متروپل	غلامرضا بهبهانی و غلامرضا اسمعیلی
● سماهای درجه دو:	
آسمان‌آبی	منوچهر صادقپور و منوچهر کیمرام
المپیا	خلیل جلیل‌زاده
اورانوس	غلامرضا سفیددشتی
ایفل	احمد رضایی و صمد صمدی
ب. ب	بختیار و بانمانقلیچ
پاسارگاد	خلیل جلیل‌زاده و علی‌اکبر آشتین صدف
پرسیولیس	محسن دولتشاهی
تابان	احمد امانیان
ناج	عبدالرحمن شوخ‌لقای فرد
تخت‌جمشید	شرکت تخت‌جمشید با مسئولیت محدود
جی	حسین منظوری
چرخ و فلک	ایرج گل‌افشان و ابوالحسن تهمامی
حافظ	رفیع موتمنی

حسین کیابی	داریوش
ناصر مجد بیکدلی و منصور مجد بیکدلی	دروازه طلایی
شرکت سینمایی دریا (صادقی، احمدی، کوشان و خان‌بابا معصدی)	دریا
بختیار و یانمانقلیج	رویال
ناصر زارعی و رفیع مومنی	ری
علی‌اکبر آتشین	زاله
جمشید شبانی	شرق
حمید نقیعی	شهرام
بهرروزفر	تهر طلایی
اصغر نحویلی	کریسنال
مهدی برقانی	کسری
رستم بهی و عطاء‌الله نیکخواه	کیهان
مهدی رقابی و صالحی سلیمانی	گلدیس
فخرالزمان اخوان	ماژسنیک
محسن حکاک	مدائن
سهراب آبکون	نانالی
امیرحسین ذوالفقاری	نادر
علی‌اکبر محمودی سراری	ناهید
فدرت‌الله رشیدیان	همای (هما)

• سماهای درجه سه:

علی‌اکبر محمودی شیرازی	آبادانا
حسین بهمنش	آریا
زهرا گنجی	آزیتا
زهرا گنجی	اطلس
محمد خادم حقیقت	البرز
نورایمان مامیان	امپریال
حسین بهمنش	برلیان
رباب رضوی	پارس
ابراهیم نفیسی	پارک
فرهاد شرافت	پردیس
حلیل جلیل‌زاده	خرم
محمد صبری	خورشیدنو

خیام	خلیل جلیلزاده
رز	سلیمان والیا گیدانبان
زرین	یدالله طالقانی فرد
ستاره	کمال دانش و سیاوش کریم‌آریاب
شاهرخ	احمد کبیر
شاهین	احمد کبیر
شهاب	امیرناصر نصیری‌نژاد
شهیلا	حسین بهمنش
شهرزاد	اسماعیل مهریاش
شهناز	فریور دماوندی
شیرین	حسین ایلخانی و غلامحسین نجات‌پور
فرح	حسین نور
فرحناز	محمدحسین راستی ، کمال دانش ، محمود امینیان و حسین افروختد
فردوسی	زهرا گنجی
فلور	احمد بیکدلی
کارون	خسرو خسروان زرنسینی ، جمشید کاووسی ، ابوطالب عادل‌ی و رستم آذرکشب
کوروش	افدس خاتمی‌نژاد
ماندانا	ورنهی زرز تراوانیان
منرو	شمسی زرین حنانه
مراد	شرکت سهامی خاص مراد
مرحان	زری‌یاف
مسعود	محمود مسچی
میهن	خان‌بابا معضدی
ویوس	مرتضی صادقی‌پور

سینما در شهرستانها

• یکی دو سال بعد از تاسیس سینمای آرادشس باتماگرایان در تهران ، در شهرسایها نیز به فراخور موقعیت فرهنگی و جغرافیای اقتصادی ، سینما دایر می‌شود . احتمالاً شهرهای تبریز و رشت از مکانهایی هستند که بعد از تهران و یا حتی همزمان ، در آن سینما تاسیس شده است ، ولی تا امروز منبع معبری که بیانگر تاریخ تاسیس نخستین سینما در این دو شهر باشد نیافته‌ایم .

تحقیقات نشان می‌دهد که شیراز یکی از نخستین شهرهایست که در سال ۱۲۹۷ صاحب سینمایی به نام "نماشاخانه در قسمت جنوبی شهر، در محله‌ی "گود عربان"، می‌شود. "فردوسی" نام دومین سینمای این شهر است که در سال ۱۳۰۸ تاسیس می‌شود. در سال ۱۳۱۰ سومین سینمای این شهر به نام "شاهنشاهی" آغاز بکار می‌کند، که بعداً به‌رسم "جهان نما"، "دیده‌بان"، "مایاک" و "ناج" نام می‌گیرد. در سال ۱۳۱۵ همزمان با تغییر نام سینما "جهان نما" به "دیده‌بان"، چهارمین سینمای شیراز که "خورشید" نام دارد، افتتاح می‌شود. این سینما نیز بعداً به "خورشیدنو" و "پارس" تغییر نام می‌دهد.

سابقه‌ی سینما در بوشهر به سال ۱۲۹۸ برمی‌گردد. در این سال شخصی به نام "حاج یحیی شیرازی فیروزی" که در بوشهر عکاسخانه‌ای به نام "فیروزی" دارد، بواسطه ترعیب تجار بوشهری که در سفرهای خود به هند، مصر، فرانسه و انگلستان با سینما آشنا شده بودند، نخستین سینمای این شهر را دایر می‌کند که بین مردم به "سینمای حاج یحیی عکاس" شهرت یافت. این سینما در کوی کوتی در خانه‌ای مجاور عکاسخانه فرار داشت، و فیلمهایی را که از هندوستان وارد می‌شد، بنمایش می‌گذاشت. این سینما بعد از گذشت یکسال بر اثر اعتراض مخالفان تعطیل شد. دومین سینمای بوشهر "خیام" نام دارد که در سال ۱۳۱۲ توسط "حاج محمد غوث احمدیه"، پیمانکار کنسولگری بریتانیا، در همان کوی کوتی بنا می‌شود. در این سینما که گنجایش ۳۰۰ تماشاگر را داشت فیلمهایی را که از طریق هندوستان وارد می‌شد بنمایش گذاشتند. این سینما فاقد صدلی بود و تماشاگران با خود چهارپایه‌ای به نام "ملاسی" (بیت حلی) می‌آوردند. از وقایع حالت درمورد این سینما گفتنی است که به‌مناسبت اعلام کشف حجاب از سوی رضاخان، این سینما اقدام به‌نمایش فیلمی از "رینارد بالماج" می‌کند. مقامات دولتی در بوشهر دستور می‌دهند که اعیان بوشهر با خانم‌هایشان به‌صورت بی‌حجاب، بیت‌بهدست، به‌مانای فیلم بیایند!

مشهد نیز جزو شهرهایست که سینما در آن از قدمت برخوردار است. نخستین سینما در این شهر در سال ۱۳۰۹ به نام "شهر فرنگ محرک" (نامی که مردم بر آن نهاده بودند) شروع به‌کار می‌کند. این سینما را "آوانف" در کوچه ارک، در محل نالار اعتبارالسلطنه که محل فعلی تیت اسناد است، دایر می‌کند. این سینما نیز فاقد صدلی بود و تماشاگران ایستاده فیلم تماشا می‌کردند. چندی بعد، با تعطیل شدن این سینما، آوانف سینمای دیگری در خیابان شاهرضا تاسیس کرد به نام "شاهرضا"، که بعد از چند ماه به‌خاطر نزدیکی به حرم تعطیل می‌شود. آوانف در ادامه‌ی تلاشهایش برای نمایش فیلم، با همکاری "مسیو نیکلا" و "علی‌اف"، در محل کافه رستوران خرم، سینمایی تاسیس کرد که "ملی" نام داشت. سینما "ملی" اولین سینمای دائمی مشهد است. "مایاک" و "دیده‌بان" سینماهای بعدی مشهد هستند که بوسیله‌ی "مسیو نیکلا" و "حسن‌بک" اداره می‌شدند.

اولین سینمای اصفهان در سال ۱۳۱۵ به نام "ایران" افتتاح شد. این سینما تا سال ۱۳۴۵ با دو سالن زمستانی و تابستانی فعالیت می‌کرد. سینما ایران در خیابان چهارباغ دایر شد که در آن زمان در شهر اصفهان مرکزیت داشت. دومین سینما "مایاک" نام داشت، که در چندصدمتری سینما

ایران افتتاح شد.

براساس جدول تهیه شده از سوی وزارت فرهنگ و هنر در سال ۱۳۵۶، از سال ۱۳۰۸ تا ۱۳۵۶

۳۱۸ سینما به ترتیب زیر در شهرستانها تاسیس شد:

سال تاسیس	تعداد	سال تاسیس	تعداد	سال تاسیس	تعداد
۱۳۰۸	۱	۱۳۳۰	۲	۱۳۴۳	۱۳
۱۳۱۰	۱	۱۳۳۱	۲	۱۳۴۴	۱۴
۱۳۱۱	۱	۱۳۳۲	۴	۱۳۴۵	۲۶
۱۳۱۲	۵	۱۳۳۳	۱	۱۳۴۶	۱۸
۱۳۱۷	۳	۱۳۳۴	۵	۱۳۴۷	۱۸
۱۳۱۸	۲	۱۳۳۵	۱۳	۱۳۴۸	۱۴
۱۳۲۲	۳	۱۳۳۶	۵	۱۳۴۹	۱۸
۱۳۲۴	۱	۱۳۳۷	۱۴	۱۳۵۰	۱۲
۱۳۲۵	۳	۱۳۳۸	۱۸	۱۳۵۱	۱۱
۱۳۲۶	۳	۱۳۳۹	۱۵	۱۳۵۲	۵
۱۳۲۷	۴	۱۳۴۰	۱۸	۱۳۵۳	۴
۱۳۲۸	۲	۱۳۴۱	۲۲	۱۳۵۴	۱
۱۳۲۹	۱	۱۳۴۲	۱۵	۱۳۵۵	۱

اتفاقات مضحك در سالنهای نمایش

• در این خصوص، رخدادها و مطالب جالبی وجود دارد. در قسمت اول کتاب آورده شد که در زمان دایر بودن سینمای روسی خان، یک شب مجاهدان سینما را اشغال می‌کردند و فیلم می‌دیدند و یک شب قزاق‌های روس و طرفداران محمدعلی شاه، در اوایل دهه‌ی ده که به تدریج بر سینماهای دائمی تهران افزوده می‌شد، بدلیل نخستین برخوردهای جدی مردم با سینما اتفاقات مضحکی روی می‌داد. در آن زمان یک فیلم داستانی، از چند حلقه‌ی ده دقیقه‌ای تشکیل می‌شد. تعویض هر حلقه چند دقیقه به طول می‌کشید. در این مدت تماشاگران ردیف جلو به ردیف‌های عقب تر هجوم می‌بردند. گرد و غبار ناشی از این حرکت فضای سالن را دربر می‌گرفت. در همین مدت فروشندگان مواد خوراکی کالاهای خود را عرضه می‌کردند. سوای این آنتراکت‌های کوتاه مدت، به علت شکننده بودن فیلمها و همچنین نقص دستگاههای نمایش، در هر سانس یکی دو بار فیلم قطع می‌شد. در این هنگام تماشاگران

تماشاگران توام با ناسزا برمیخواست: "مکافاتچی روشن اش کن!". "مکافاتچی" یا "گاریچی" لقبی بود که بعضی از تماشاگران به آپاراتچی سینماها می دادند. آپاراتچی ها هم که غالباً روسی بودند همیشه بهانه های داشتند. در هنگام پاره شدن فیلم آنها نیز سرشان را از دریچه ای آپاراتخانه بیرون می آوردند و با لهجه ی مخصوص می گفتند: "بابا، اینقدر سیگار نکشید، فیلم پاره می شه!" و بعضی از تماشاگران ساده دل هم باورشان شده بود که دود سیگار باعث پاره شدن فیلم می شود، به این جهت، آنها نیز در هنگام پاره شدن فیلم سیگاری ها را مورد شماتت خود قرار می دادند!

در بعضی از سالنهای سینما، پشت پرده نیز، پیت حلبی چیده بودند که تماشاگران کم بضاعت با دهشاهی می توانستند فیلم تماشا کنند! در موقع تعویض حلقه های فیلم و یا پاره شدن آن، بعضی از این تماشاگران آهسته از زیر پرده خود را به آنسوی رسانده، روی نیمکت می نشستند. اما، بعضی از کنترلچی های سینما، که مردم به آنها "ممیز" نیز می گفتند، آنقدر در کار خود مهارت داشتند که می توانستند، این دسته از افراد را از بقیه تماشاگران تمیز دهند، و آنها را به جای اول خود بازگردانند.

در دوران نمایش فیلمهای صامت، سالن های نمایش دستخوش بی نظمی دیگری نیز بود، و آن تعریف و توضیح دادن فیلم از سوی تماشاگرانی بود که قبلاً فیلم را دیده بودند. از دیگر موارد جالب، زمانی بود که قلدر محله وارد سالن می شد. در این هنگام نمایش فیلم متوقف شده از نو بنمایش گذاشته می شد!

از همان آغاز رواج فیلمهای ناطق در سینما، بعضی از سینماها بلندگوئی در جلوی در نصب کرده بودند که صدای فیلم را پخش می کرد. در این هنگام عده کثیری از جوانان بی پول که قادر به خرید بلیت نبودند، جلوی در مجتمع می شدند و به حکم وصف العیش، نصف العیش! کسب لذت می کردند. تخمه شکستن در سالنهای سینما، حکایت از جنبه ی قوی سرگرمی سینما در بین تماشاگران داشت و پرتاب پوسته ی آن از ردیف عقب به جلو و صدای شکستن آن در بسیاری موارد باعث درگیری تماشاگران می شد. مصرف تخمه و دیگر تنقلات در سالنهای سینما، از همان ابتدای نمایش فیلم در ایران، توام با ایجاد شغل های پررونقی در این زمینه شد، که بوفه ی سینما و کنار در ورودی از مکانهای عمده ی عرضه آن محسوب می شود. اجاره ی بوفه ی سینما، که به تناسب موقعیت جغرافیائی سینما در شهر و همچنین تعداد تماشاگران آن، از اجاره بهای متفاوتی برخوردار است، یکی از منابع درآمد صاحب سینما شد. در سالهای دهه ی ۱۳۱۰، سیراب و شیردان فروشها و جگرکی ها که کالاهایشان را در جلوی در ورودی سینما عرضه می کردند، از بازارگرمی برخوردار بودند، اما تدریجاً فروشندگان تخمه و آجیل جایگزین آنها شدند، و مکانهایشان به طور غیررسمی دارای سرقفلی شد! چرا که، در هنگام نمایش فیلمی پرتماشاگر، فروش بعضی از تخمه فروشان به بیش از صد کیلو در روز نیز می رسید. *

* یکی از تخمه فروشان، درحالیکه سعی می کرد گارش را محقرانه جلوه دهد، می گفت هنگام نمایش یکی از فیلمهای کاراته ای، در یک روز سه گونی ۵۰ کیلویی تخمه ژاپونی (جاپونی) فروخته است!

کار خرید تنقلات در بیرون سینما از چنان بازارگرمی برخوردار بود که غالب مغازه‌های کنار سینما به این کار اختصاص یافت.

یکی دیگر از مشاغل بیرون سینما، نگهداری موتورسیکلت و دوچرخه تماشاگر است. در اواسط دهی ۱۳۵۰، تماشاگران ۱۰ ریال برای نگهداری دوچرخه و ۲۰ ریال برای موتورسیکلت می‌پرداختند.

سینما یا قتلگاه؟

• طی سالهای بسیار، اکثر سالنهای سینما از نظر ساختمان و نظافت وضع رفت‌باری دارند. در این مورد، مجله‌ی هالیوود در هنگامه‌ی جنگ جهانی دوم، تحت عنوان "سینما و تئاترهای ایران، یا قتلگاه" * مطلبی جالب و خواندنی دارد:

"... طبق آئین‌نامه‌های مخصوص در کشورهای دیگر اماکن عمومی باید دارای مزایایی باشند که از هر حیث وسایل آسایش مردم را فراهم سازند.

مثلاً در میهمانخانه و رستورانها گیلاسها و ظروف باید پس از شست‌شو با آب پرمیگناد شسته شود یا اینکه در پر کردن شیشه‌ها از آب‌های معدنی یا لیمونادهای مخصوص باید دقت شود که گازیکه با فشار آن مایه بداخل بطری می‌رود با مایه مخلوط نشود.

ولی آیا هیچوقت از این نوع دقتها درباره سینماها شده است! در سابق تا آنجائیکه عقل ایرانی می‌رسید به سینما و یا تاتری اجازه افتتاح می‌دادند که برای ورود و خروج به سالن سینما دو راهروی مخصوص داشته باشد که هم در موقع حریق مردم بتوانند زودتر خود را نجات دهند و هم تازه‌واردین مانع خروج آنهاستیکه نعایش را دیده‌اند و می‌خواهند بروند نشوند.

ولی متأسفانه امروز نه فقط اینموضوع دقت نمی‌شود بلکه اگر سری به سینماهای جدید - التاسیس بزیم آنجاهائی که فقط اشخاص بی‌بضاعت می‌روند یعنی کارگران و محصلین و امثال آنها نه فقط درمورد نظافت آن توجهی مبذول نشده است بلکه باید از پله‌های خطرناکی باشکوب بالا و یا بزیر زمین رفت که اگر خدای نکرده در این نوع اماکن که زودتر از هر جای دیگر حریق ممکن الوقوع است حریقی اتفاق افتد نه فقط عده‌ای که در این سالنها هستند خواهند سوخت بلکه عده دیگری که موفق به فرار شده‌اند در پله‌ها با جان خود بازی می‌کنند.

امروز اداره نمایشات وزارت کشور فقط در این فکر است که سینماهای جدیدالتاسیس حتماً "صحنه" داشته باشند که بشود نمایشاتی در آن داد ولی هیچوقت فکر نکرده‌اند که در عوض این صحنه مقداری به فضای اطاقهائی که در آن دستگاه‌های نشان دادن فیلم